

IZZ. Het ledencollectief van mensen in de zorg.

Zorggebruikcijfers 2020

Zorggebruik 2020

- Zorggebruik zegt veel over hoe gezond medewerkers bij uw organisatie kunnen werken.
- Is het zorggebruik hoog, dan is de kans groot dat uw verzuim en werkdruk ook hoog zijn.
- In deze presentatie zijn de cijfers weergegeven over het gebruik van fysiotherapie en psychische zorg van zorgmedewerkers

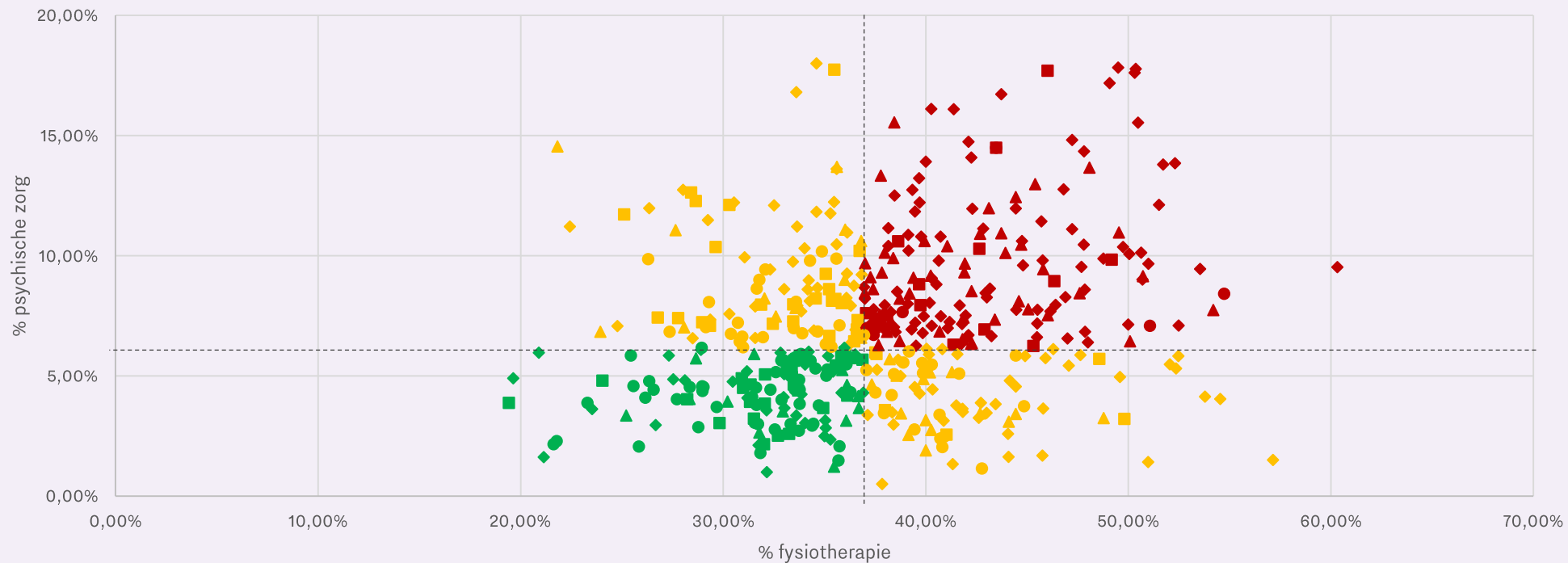
Fysiotherapie

Resultaten zorggebruik 2020 – data collectiviteiten

Het percentage zorgmedewerkers dat in 2020 fysiotherapie heeft gebruikt is 37,0%

Het percentage zorgmedewerkers dat psychische zorg gebruikte is 6,2%

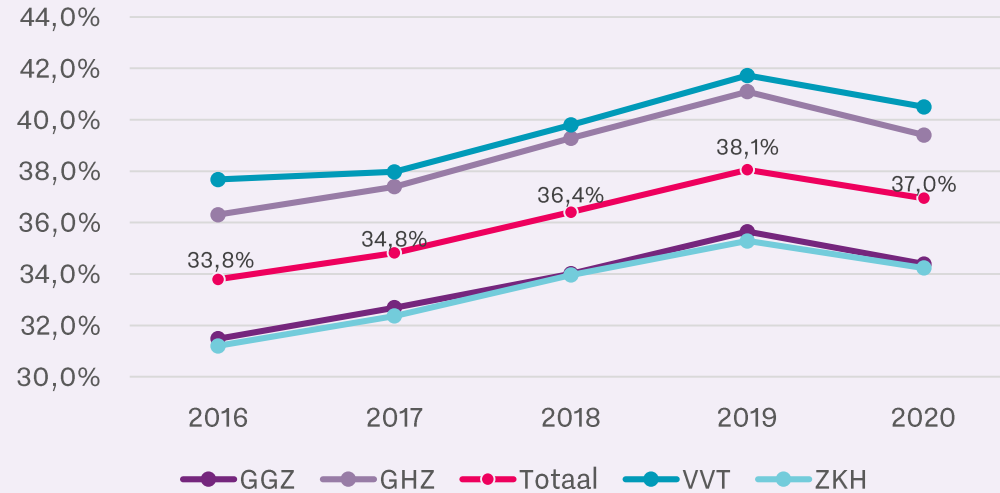
Er is veel verschil tussen organisaties: het % medewerkers binnen organisaties dat fysiotherapie gebruikt verschilt tussen 19% en 60%. En het % gebruikers van psychische zorg ligt tussen 0% en 18%.

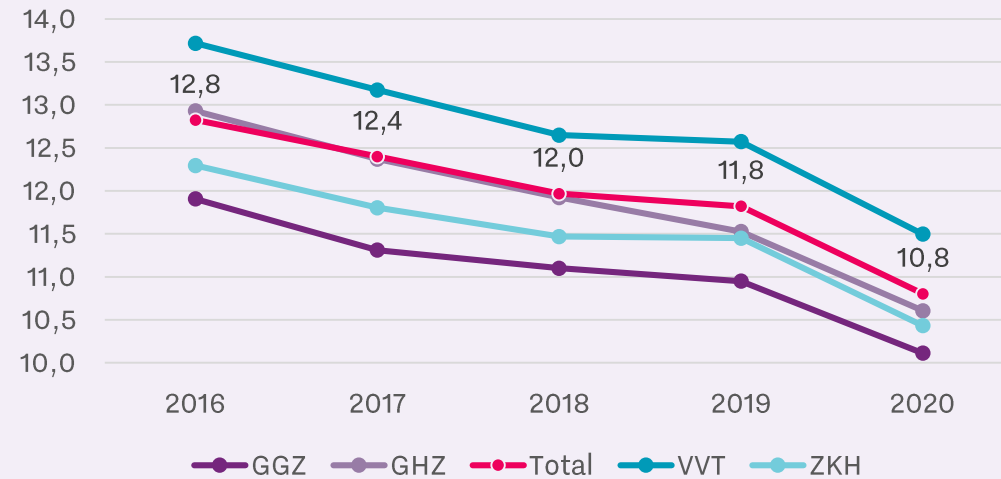
■ GGZ rood ■ ggz geel ■ ggz groen ▲ GHZ rood ▲ GHZ geel ▲ ghz groen ◆ VVT rood ◆ VVT geel ◆ VVT groen ● ZKH rood ● ZKH geel ● ZKH groen

Fysiotherapie

% gebruikers fysiotherapie

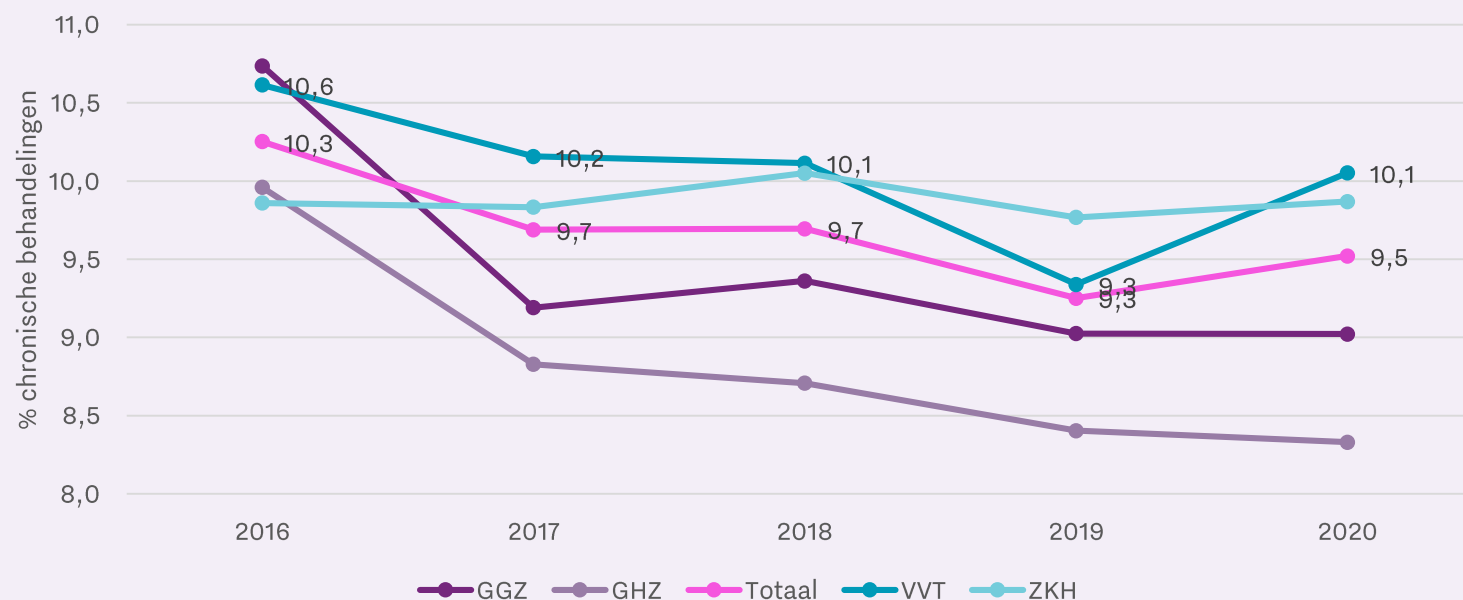

Aantal behandelingen fysiotherapie

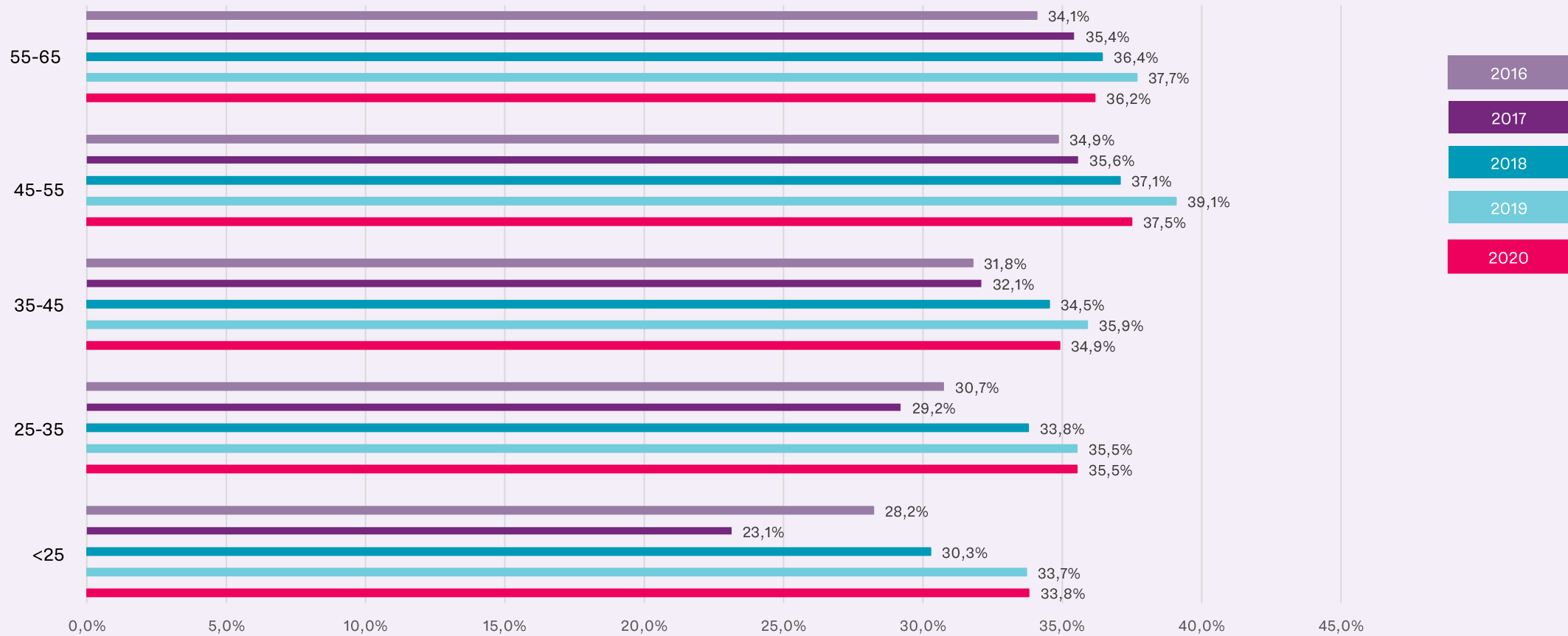
- Zowel het gemiddeld gebruik van fysiotherapie als het aantal behandelingen is afgenomen in 2020 ten opzichte van 2019.
- In 2020 gebruikte gemiddeld 37,0% van de medewerkers fysiotherapie.
- Dat is een daling van 2,9% tov 2019.
- Gemiddeld gebruikten zorgmedewerkers in 2020 1 behandeling minder dan in 2019.

% chronische behandelingen fysio

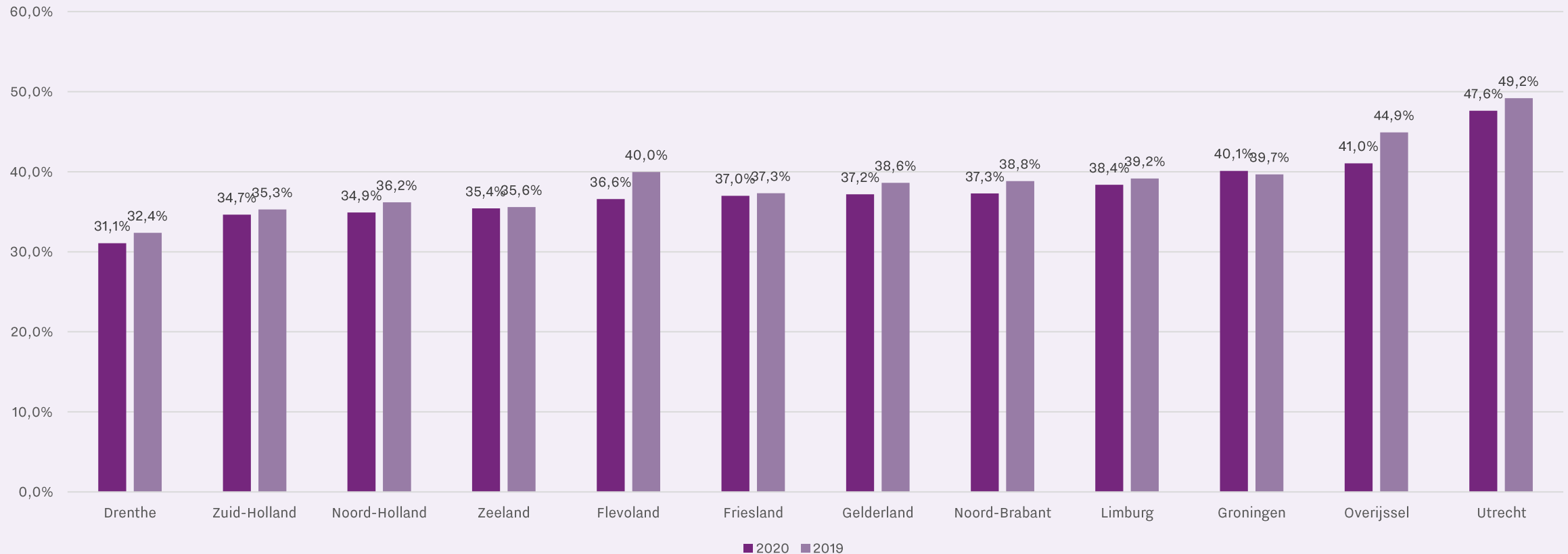
- 9,5% van de fysiotherapie behandelingen was chronisch in 2020. Dat is iets hoger dan in 2019.
- Met name in de VVT is het aandeel chronische behandelingen gestegen ten opzichte van 2019.

Fysiotherapie per leeftijdsgroep

- In de leeftijdsgroep tot 35 jaar is het zorggebruik gelijk gebleven in 2020 tov 2019 (in de VVT juist iets toegenomen)
- In de leeftijdsgroep vanaf 35 jaar is het zorggebruik afgenomen in 2020 tov 2019.
- De sterkste afname is te zien in de leeftijd 45-66 jaar (afname van 4%)

Fysiotherapie per provincie

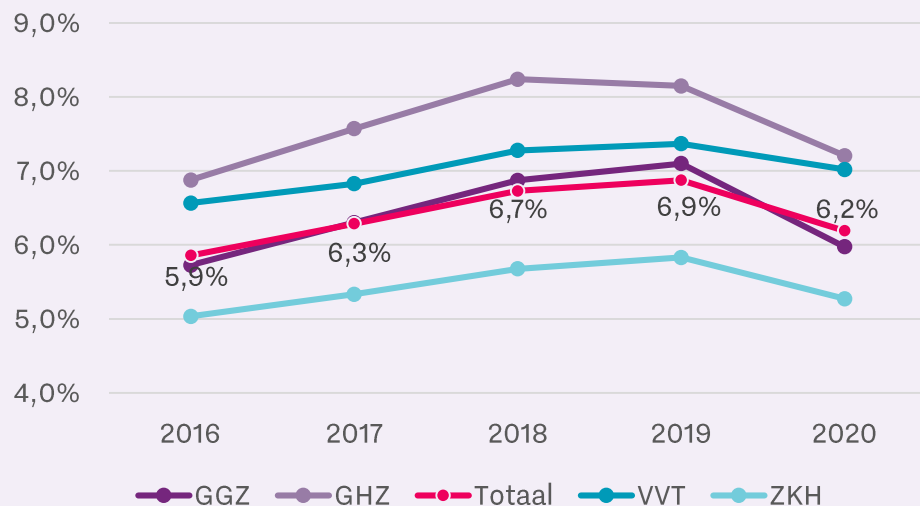
- Het percentage van de medewerkers dat fysiotherapie gebruikt was het hoogst in Utrecht en het laagst in Drenthe.
- De grootste afname van fysiotherapie in 2020 ten opzichte van 2019 was in Overijssel en Flevoland.
- In deze provincies is het gebruik gedaald met +/- 9%.

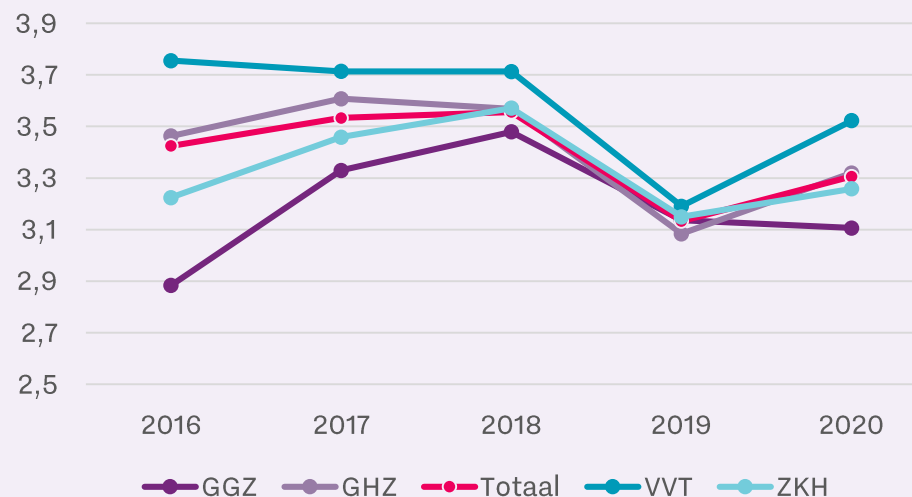
Psychische zorg

Psychische zorg

% gebruikers psychische zorg

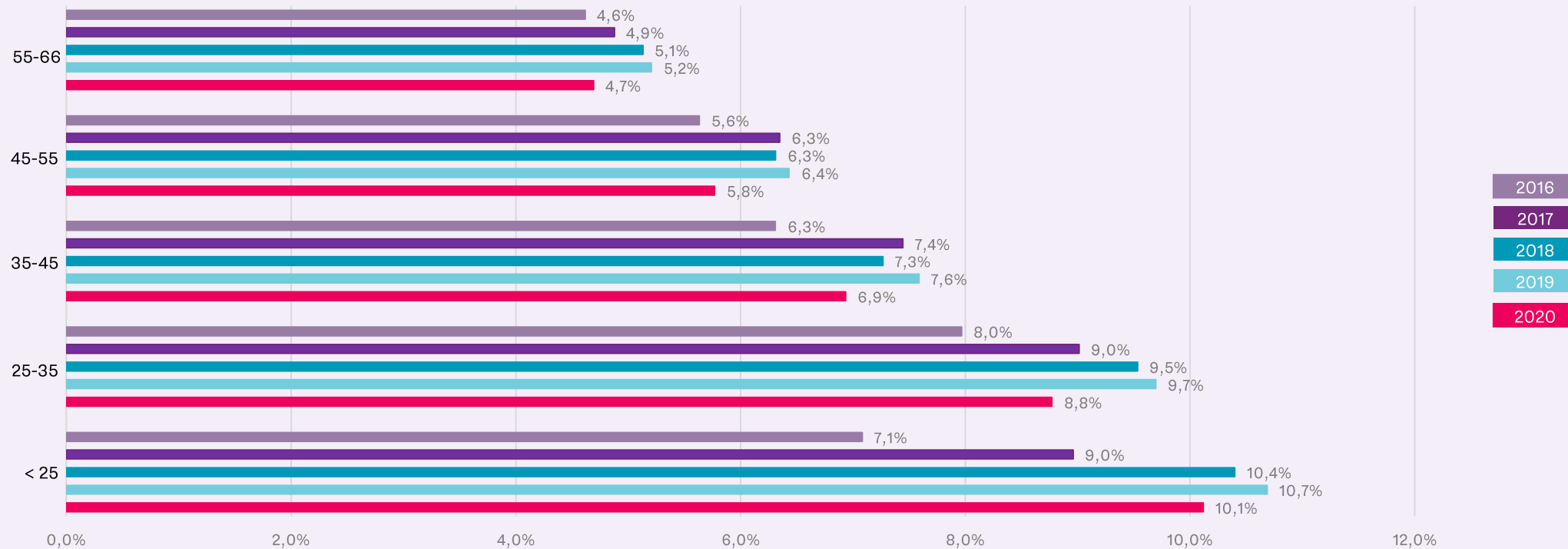
Aantal behandelingen psycho

- Het gemiddelde gebruik van psychische zorg is afgenomen in 2020.
- In 2020 gebruikte 6,2% van de medewerkers psychische zorg.
- Dat is een daling van 10% ten opzichte van 2019.
- Het aantal behandelingen is juist toegenomen ten opzichte van 2019. In 2020 gebruikten zorgmedewerkers gemiddeld 3,3 behandelingen. In 2019 gebruikten medewerkers gemiddeld 3,1 behandelingen.

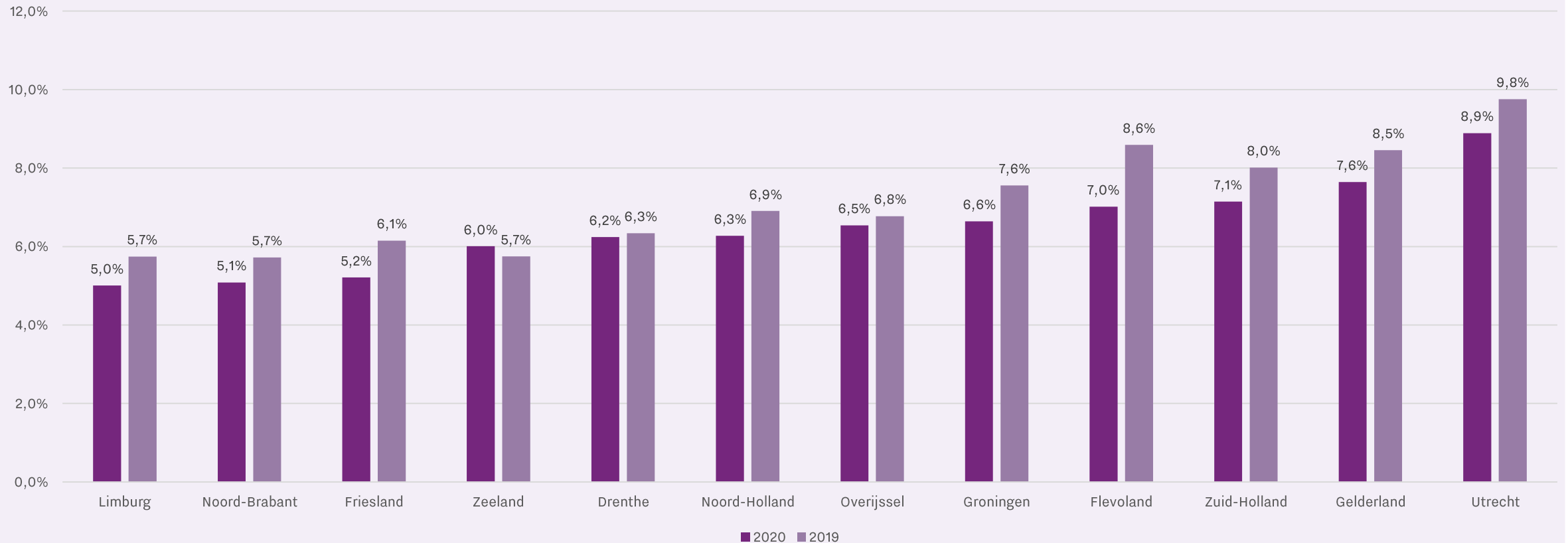
Psychische zorg per leeftijd

Percentage psychische zorg per leeftijd

- Het gebruik van psychische zorg is lager naarmate medewerkers ouder worden
- Het gebruik van psychische zorg is in 2020 in alle leeftijdsgroepen afgenomen ten opzichte van 2019.
- De daling van het gebruik van psychische zorg was het minst sterk onder medewerkers <25 jaar.
- In deze leeftijdsgroep zagen we een afname van 5% ten opzichte van 2019.
- In de overige leeftijdsgroepen is het gebruik in 2020 met 10% afgenomen ten opzichte van 2019.

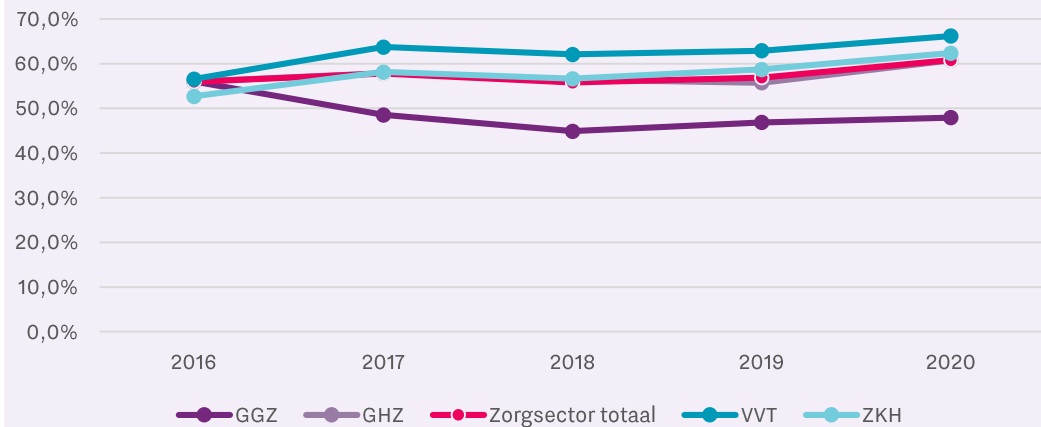
Psychische zorg per provincie

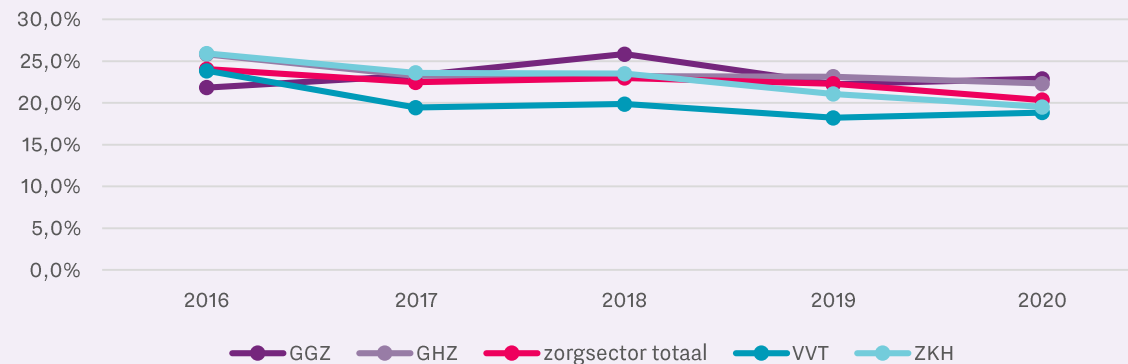
- Het gebruik van psychische zorg was in 2020 het hoogst in Utrecht en het laagst in Noord-Brabant en Limburg.
- De sterkste afname van het gebruik van psychische zorg in 2020 ten opzichte van 2019 was in Flevoland (afname van 18.3%) en Friesland (een afname van 15.2%).

POH, 1^e lijns, 2^e lijns

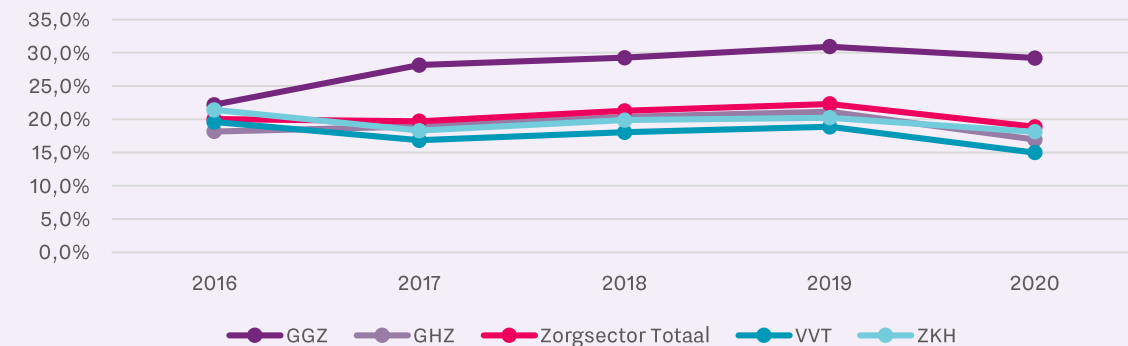
% POH

% 1e lijns

2e lijns

- Medewerkers ontvangen het vaakst psychische zorg via de POH-GGZ.
- In de GGZ is het aandeel dan via de POH-GGZ psychische zorg gebruikt het laagst.
- Het aandeel medewerkers dat via de POH-GGZ psychische zorg ontvangt was in 2020 hoger dan in 2019.
- Het aandeel medewerkers dat basis of specialistische zorg heeft gebruikt was in 2020 juist lager dan in 2019.

Uitkomsten van het ledenpanel over zorggebruik

Doelgroep deelnemers ledenpanel

Onderzoeksverantwoording

5.800 uitnodigingsmails

698 complete vragenlijsten
Respons: 12%

16 april t/m 2 mei 2021

Desktop: 55%

Mobiel: 45%

Online onderzoek

Achtergrondkenmerken

28%

72%

18 - 29 (2%)
30 - 39 (6%)
40 - 49 (12%)
50 - 59 (31%)
> 59 (49%)

488 actieve
zorgmedewerkers

210 post-actieve
zorgmedewerkers

31

Gem. aantal jaren
in de zorg

ZKH: 33%
VVT: 25%
GGZ: 16%
GHZ: 16%
Anders: 11%

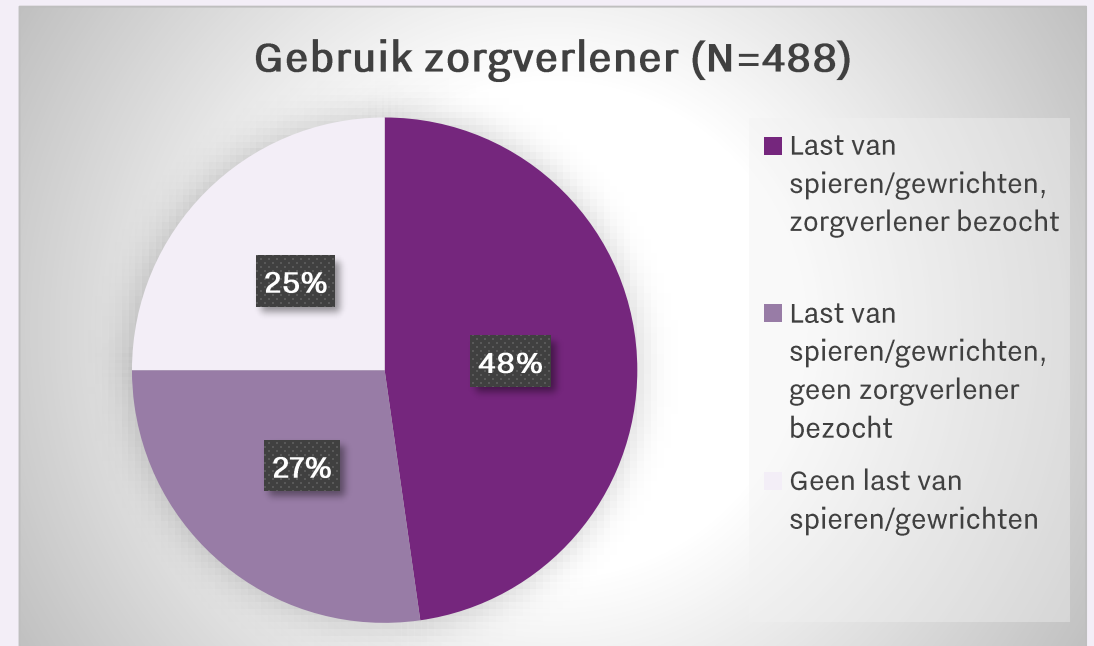
Verpleegkundige: 27%
Management / staf: 10%

Pensioen / VUT: 86%
Gem. 7 jaar geleden
gestopt

Sociaal werk / begeleider: 9%
Helpende / verzorgende: 9%
Administratie / facility: 7%
Anders: 25%

Ledenpanel zorggebruik fysiotherapie

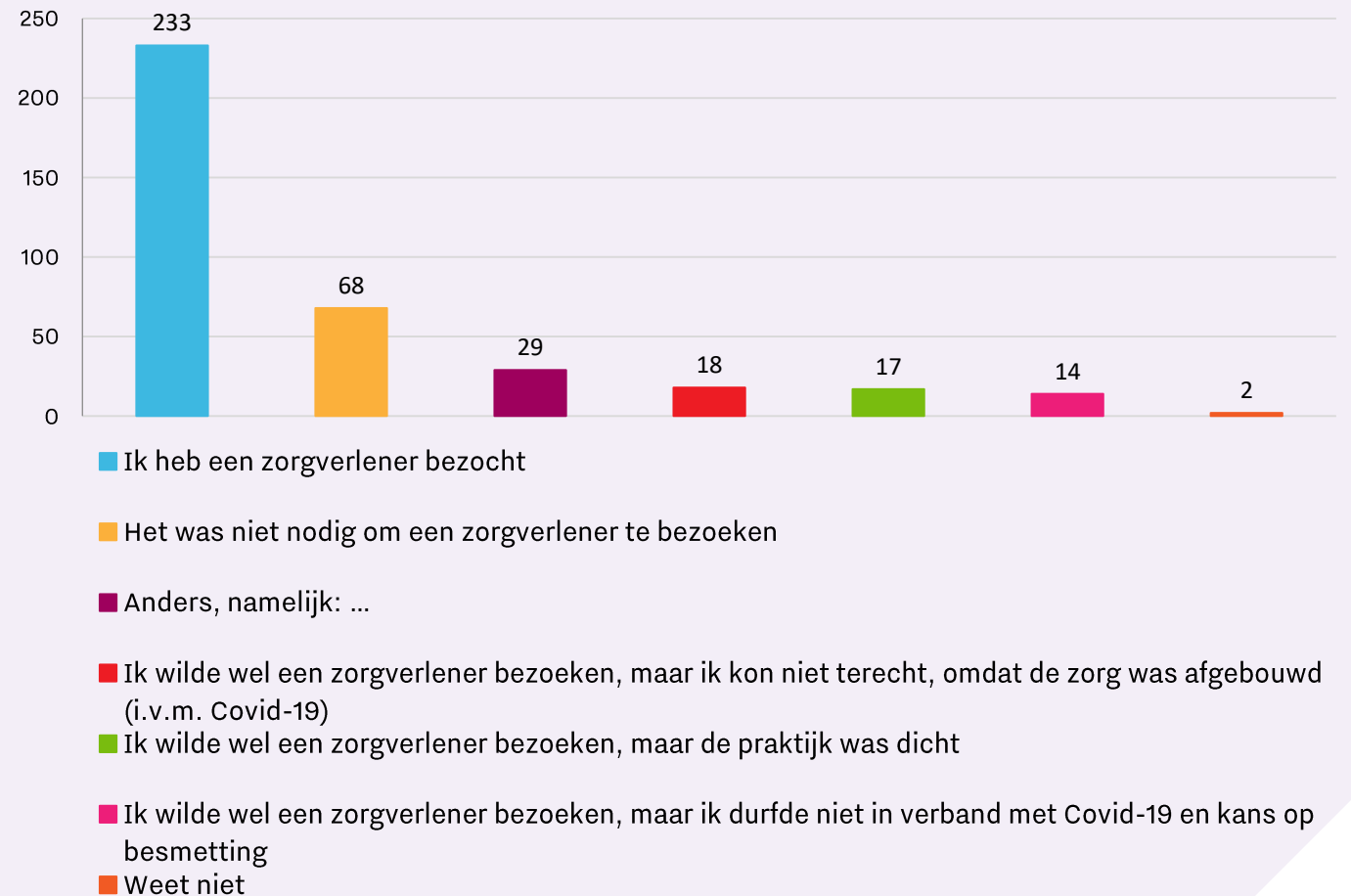
- Aan deelnemers is gevraagd of zij in het afgelopen jaar last hebben gehad van hun spieren en/of gewrichten en of zij hiervoor een zorgverlener hebben bezocht.
- 75% had het afgelopen jaar last van de spieren en/of gewrichten
- 48% heeft een zorgverlener bezocht.

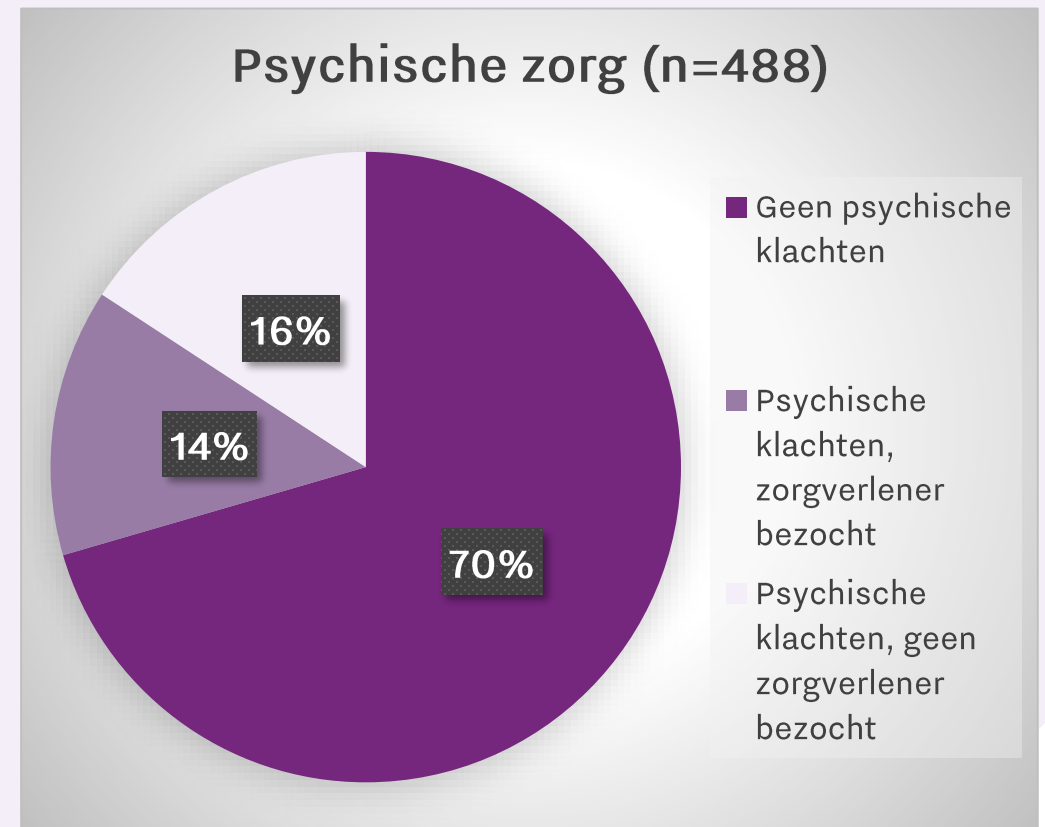
Leden met klachten (n=366)

- 13.4% van de respondenten met klachten (n=49) had wel een zorgverlener willen bezoeken, maar kon niet terecht omdat de zorg was afgebouwd, de praktijk dicht was of dat ze bang waren voor een covid-19 besmetting.
- Van deze 49 respondenten denken 22 leden (45%) zeker of misschien meer herstelbehandelingen nodig te hebben in de toekomst.

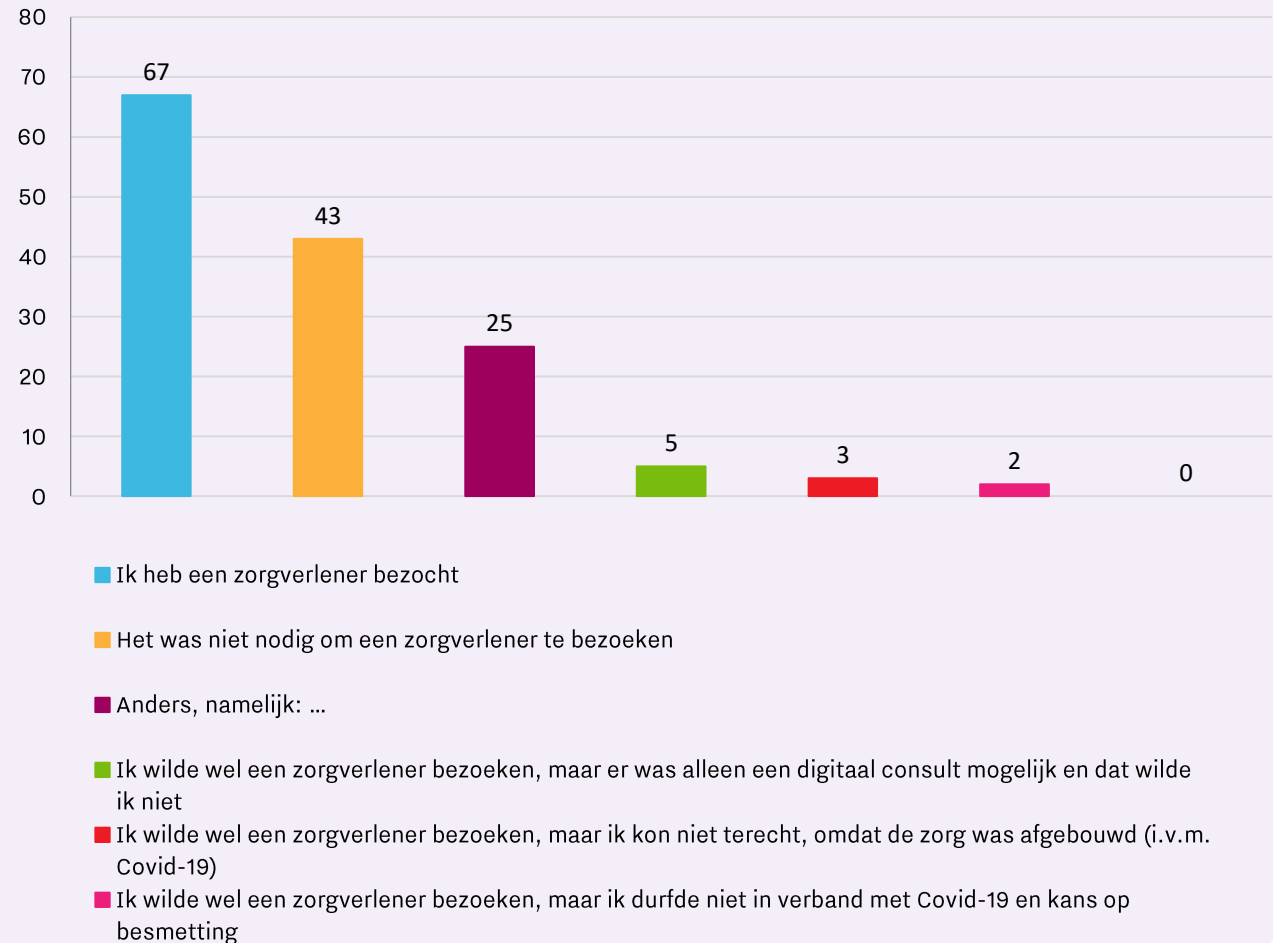
Ledenpanel psychische zorg

- Deelnemers is ook gevraagd of zij het afgelopen jaar last hadden van psychische klachten en of zij hiervoor een zorgverlener hebben bezocht.
- 30% had last van psychische klachten.
- 14% heeft voor de psychische klachten een zorgverlener bezocht.

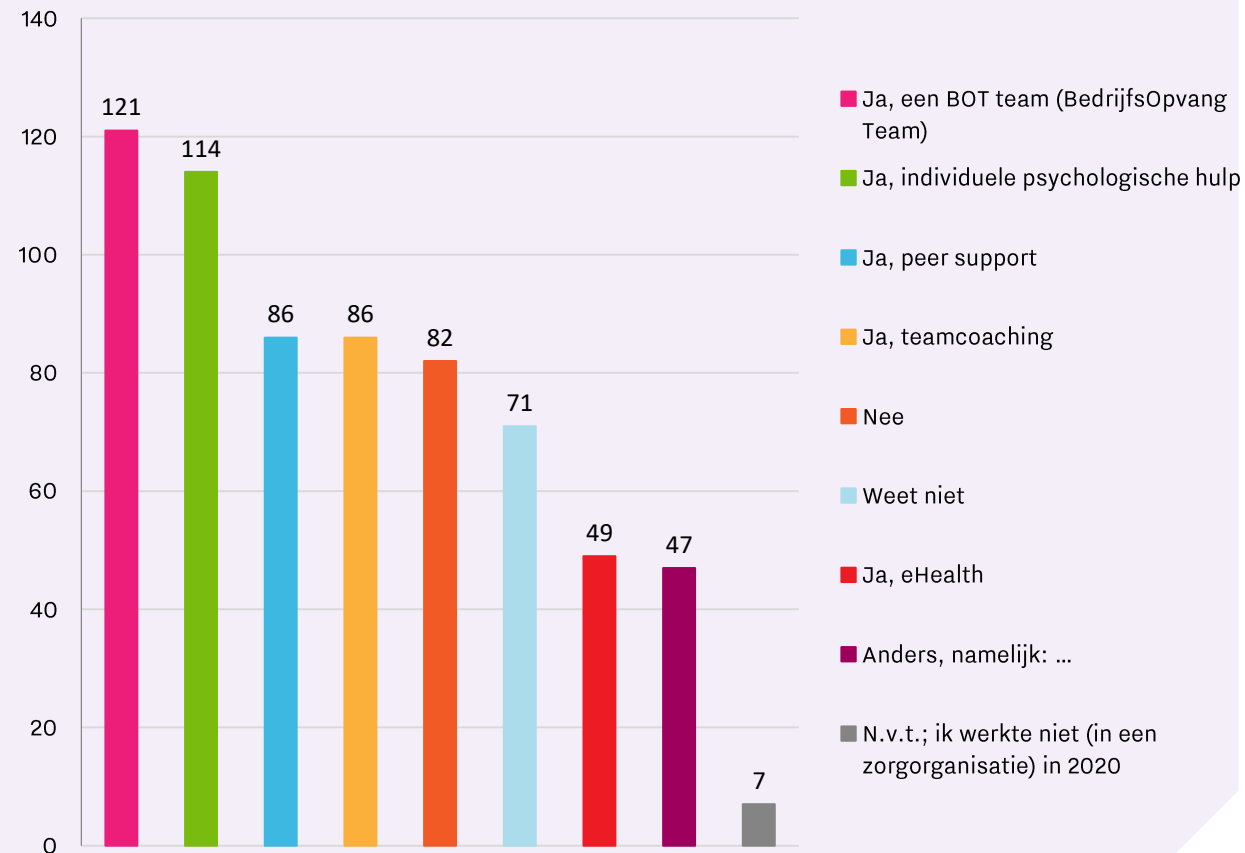
Leden met psychische klachten (n=144)

- 7% van de leden met klachten (n=10) had wel een zorgverlener willen bezoeken, maar kon niet terecht omdat de zorg was afgebouwd, omdat er alleen een digitaal consult mogelijk was of omdat hij niet durfde ivm angst voor besmetting
- 70% hiervan (n=7) geven aan dat zij hierdoor wellicht in de toekomst meer (herstel)behandelingen nodig hebben.

Ondersteuning binnen organisatie

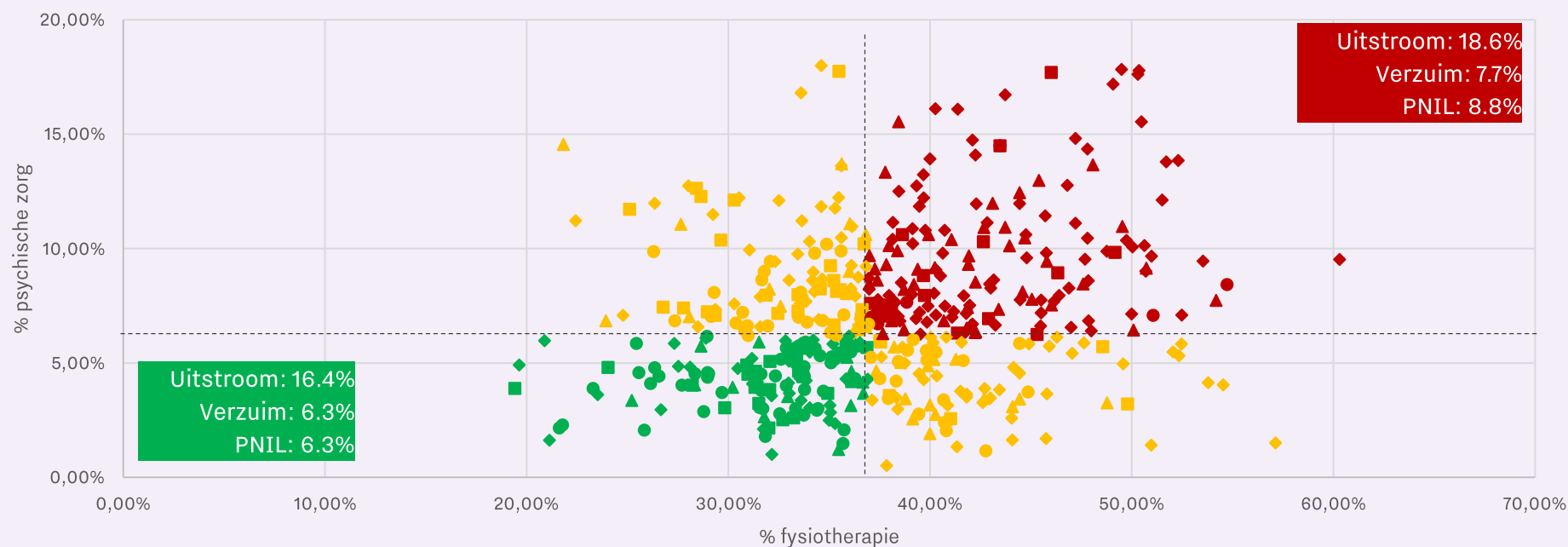
- 297 (61%) respondenten geven aan dat er hulp mogelijk was binnen de organisaties bij belastende situaties.
- 61 leden hebben gebruik gemaakt van deze psychische ondersteuning binnen de organisatie (20.5%)
- Voor 13 hiervan had dit invloed ondersteuning buiten de organisatie (21.3%).
  - Teamgevoel en saamhorigheid verbeterd
  - Die had ik daardoor niet nodig
  - Aandacht en erkenning van de organisatie.

Zorggebruik en organisatieprestaties 2020

Voor de analyses van het ziekteverzuim, uitstroom en kosten voor personeel niet in loondienst binnen zorgorganisaties is gebruikgemaakt van de gegevens over het totale verzuim van ruim 450 zorgorganisaties uit de openbare jaarverslagen 2020 die door *Intrakoop* zijn verzameld. Voor de verdiepende analyses over verzuimduur is (met toestemming) gebruikgemaakt van de gegevens van 136 zorgorganisaties verzameld door *Vernet Verzuimnetwerk*.

Zorggebruik en organisatieprestaties

In organisaties waar relatief veel medewerkers naar de fysiotherapeut gaan en meer medewerkers psychische zorg gebruiken zijn de uitstroom, het verzuimpercentage en het percentage personeelskosten voor het personeel dat niet in loondienst is (PNIL) hoger. Andersom is het zo dat in organisaties waar relatief weinig medewerkers gebruik maken van fysiotherapie en psychische zorg, de uitstroom en het verzuim lager zijn en dat organisaties minder kosten maken voor het personeel dat niet in loondienst is. Het verschil in verzuim zit niet in de frequentie van het verzuim, maar in de verzuimduur. In de groene organisaties is de verzuimduur gemiddeld 26.7 dagen, in de rode organisaties is de duur gemiddeld 31.8 dagen.

De cijfers verschillen significant tussen de rode en groene organisaties, dit is getoetst door middel van een Oneway Anova (LSD posthoc test).

Positieve of negatieve spiraal?

Uit wetenschappelijk onderzoek weten we dat wanneer het zorggebruik hoog is, er over het algemeen niet genoeg aandacht besteed wordt door bestuurders, leidinggevenden en in teams aan de gezondheid en veiligheid van medewerkers. Het organisatieklimaat is in deze organisaties slechter. Hierdoor neemt ook het verzuim en verloop toe. In een tijd van personeelskrapte ontstaat hierdoor een behoefte (of noodzaak) om personeel in te huren. Hierdoor ontstaat een negatieve spiraal. Er is ook een positieve spiraal mogelijk is: in organisaties met een laag zorggebruik, is het organisatieklimaat beter en nemen het verzuim en verloop af. Het verbeteren van het organisatieklimaat is een belangrijke oplossing om in een positieve spiraal te komen.

Voor meer informatie of inzicht in het zorggebruik in uw eigen organisatie, kunt u contact opnemen met:

Jolanda.hilgers@stichtingizz.nl

Of

Irene.vanderfels@stichtingizz.nl